

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 285) (נכס דיגיטלי), התשפ"ו-2026

תיקון סעיף 1

1. בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 1, אחרי ההגדרה "מדינה גומלת" יבוא:
"מטבע חוץ" – שטרי כסף או מעות או ייצוג דיגיטלי שלהם הילך חוקי במדינת חוץ ואינם הילך חוקי בישראל, המונפקים על פי חוק במדינה כאמור על ידי גוף מדינתי שהוא בעל הסמכות המוניטרית להנפיקם;".

דבריו הסבר

סעיף 1 סעיף 2 להצעת החוק, מבהיר שמטבע חוץ אינו כלול בהגדרת נכס דיגיטלי. בהתאם, מוצע לקבוע בסעיף 1 לפקודה הגדרה ל"מטבע חוץ" ולפיה מטבע חוץ יהיה דומה להגדרתו בחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, כלומר – "שטרי כסף או מעות שהם הילך חוקי במדינת חוץ ואינם הילך חוקי בישראל". למען הסר ספק, מוצע להבהיר בהגדרה כי רק שטרי כסף ומעות או ייצוג דיגיטלי שלהם המונפקים על ידי גוף מדינתי שהוא בעל הסמכות המוניטרית על פי חוק באותה מדינה, יבואו בגדר "מטבע חוץ". זאת, כדי למנוע אי־בהירות במצבים שבהם נכסים דיגיטליים, ובכלל זה נכסים דיגיטליים מהסוג שהשימוש השכיח בהם הוא כאמצעי חליפין, יאומצו כהילך חוקי במדינת חוץ הגם שלא הונפקו על ידי הבנק המרכזי באותה מדינה, ועל כן עשויה להישמע טענה כי הם נכללים בהגדרת מטבע חוץ על אף היותם נכסים דיגיטליים כהגדרתם בתיקון המוצע לסעיף 88 לפקודה.

בין השאר, המשמעות היא כי גם מקום שבו נכס דיגיטלי הוא הילך חוקי במדינת חוץ אך לא הונפק על ידי בעל הסמכות המוניטרית במדינה, הוא לא יהיה בגדר מטבע חוץ על פי הדין בישראל, ולפיכך המחזיק בו לא יהיה זכאי לפטור ממס בגין הפרשי הצמדה לפי סעיף 139(9) לפקודה.

נוסף על כך, היות שעל פי המוצע נכס דיגיטלי לא יכלול מטבע חוץ, השינוי בשווי הנכס הדיגיטלי לא יקנה פטור ממס הניתן בעבור סכום אינפלציוני לתושב חוץ.

התיקון המוצע תואם גם את פסק הדין בע"מ 11503-05 קופל נ' פקיד שומה רחובות (2019) (פורסם בנבו, ניתן ביום 19.5.2019) שבו נקבע כי באשר לטענת פטור ממס בגין הפרשי שער כתוצאה ממכירת נכס דיגיטלי – ביטקוין אינו נחשב למטבע או למטבע חוץ.

כללי במסגרת התוכנית הכלכלית לשנים 2023 ו־2024 ובהמשך לדוח הכלכלית הראשית דאז במשרד האוצר בנושא אסדרת תחום הנכסים הדיגיטליים, החליטה הממשלה על קידום האסדרה של הפעילות בנכסים דיגיטליים, שהם שם כולל לייצוג דיגיטלי של ערך או זכות, הניתן להעברה ולאחסון באופן דיגיטלי, ומבוסס על טכנולוגיית רישום מבוזר (Distributed Ledger Technology), או על טכנולוגיות דומות לרישום או לשמירת מידע.

בטכנולוגיות אלה, כלל התנועות של הנכס נרשמות במאגר מידע המשותף על פני צמתים רשת (Nodes), דוגמת רשת הבלוקצ'יין, שהמאפיין הייחודי שלה הוא כי אין מערכת רישום מרכזית האמונה על ניהול המערכת. נכסים אלה יכולים להכיל קבוצות נכסים שונות, דוגמת מטבעות קריפטוגרפיים כגון ביטקוין, היכולים לשמש כאמצעי תשלום או חליפין; אסימונים (Tokens) מבוזרים המונפקים על רשת בלוקצ'יין מסוימת, המשקפים זכות לנכס, להשתתפות במיזם וכדומה.

לשימוש בנכסים דיגיטליים סיכונים למערכת הכלכלית בממדים שונים, כגון סיכוני הלבנת הון, אובדן הכנסות ממסים, הונאות משקיעים ועוד. ואולם, לצד הסיכונים יש גם הזדמנויות לקידום טכנולוגיה בתחומים שונים. מטרת אסדרת הפעילות בנכסים דיגיטליים היא קידום ניהול מושכל של הסיכונים הנוגעים למערכת הכלכלית ולפעילות של משקיעים, צרכנים ועסקים בנכסים דיגיטליים, ויצירת ודאות רגולטורית בעבור הפעילות הכלכלית הקשורה לשימוש בנכסים אלה, באמצעות קביעת חקיקה בכלל התחומים הרלוונטיים.

בתוך כך נקבעו כמה צעדים בתחום מיסוי הפעילות בנכסים דיגיטליים, ומוצעים כמה תיקונים לפקודת מס הכנסה (להלן – הפקודה).

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשפ"ה, עמ' 394.

"נכס דיגיטלי" – נכס המהווה ייצוג דיגיטלי של ערך או זכות, הניתן להעברה ולאחסון באופן דיגיטלי, העושה שימוש בטכנולוגיית רישום מבוזר (Distributed Ledger Technology) או בטכנולוגיה אחרת דומה בעיקרה שקבע השר בצו, וכל נכס נוסף הדומה בעיקרו לנכס כאמור שקבע השר בצו באישור ועדת הכספים של הכנסת, אך למעט כל אחד מאלה:

(1) הילך חוקי בישראל, כמשמעותו בסעיף 41 לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010;

(2) מטבע חוץ;

(3) נייר ערך;

(4) סוגי נכסים דיגיטליים הדומים בעיקרם לנכסים האמורים בפסקאות (1) עד (3) שקבע השר בצו באישור ועדת הכספים של הכנסת;

"(4) על אף האמור בפסקה (3), לגבי נכס דיגיטלי, מקום הפקתו או צמיחתו של רווח הון יהיה בישראל באחד מאלה:

(א) ביום הרכישה של הנכס הדיגיטלי, מוכר הנכס הדיגיטלי היה תושב ישראל או תושב חוץ בשליטת תושב ישראל; לעניין פסקה זו, "תושב חוץ בשליטת תושב ישראל" – חבר בני אדם שאינו זכאי להטבת מס בשל היותו תושב חוץ לפי סעיף 68א;

דברי הסבר

מצבים שבהם הפעילות בנכס הדיגיטלי תעלה לכדי עסק ותסווג ותמוסה כפעילות במישור הפירותי, בהתאם לכללים הקבועים בד"ן.

סעיף 3 מוצע לתקן את סעיף 89(ב) לפקודה ולהוסיף לו את פסקה (4), ולהבהיר את הכללים לקביעת מיקום ההפקה או הצמיחה של רווח ההון ביחס לנכס דיגיטלי, ובהתאם את חיובו במס בישראל. זאת נוסף על הכלל הקבוע בסעיף 89(ב)(1) לפקודה שלפיו תושב ישראל חייב במס רווח הון שהופק בישראל או מחוץ לישראל, ובהשלמה לכלל הקבוע בסעיף 89(ב)(2) שלפיו תושב חוץ חייב במס על רווח הון שהופק בישראל.

הצורך בהבהרת כללי מקום הפקתו או צמיחתו של רווח ההון ממכירת נכס דיגיטלי נובע מהקושי העשוי להתעורר מהעדרו של סממן פיזי חד-משמעי המעיד על מיקומם של נכסים דיגיטליים. לפיכך, במטרה לקבוע כלל יעיל שייצור ודאות בעניין מיקום ההפקה או הצמיחה של רווח ההון במכירת נכס דיגיטלי, מוצע לקבוע את הכללים האלה:

(1) מוכר הנכס הדיגיטלי היה תושב ישראל או חבר בני אדם תושב חוץ בשליטת תושב ישראל במועד הרכישה. כלל זה נבחר לנוכח האופי הייחודי של נכסים דיגיטליים, כפי שהוצג לעיל, והוא מגביר את הוודאות ביחס לתחולת

סעיף 2 מוצע לתקן את החלק בפקודת מס הכנסה העוסק במיסוי רווחי הון ולהוסיף בסעיף 88 לפקודה (סעיף ההגדרות לאותו הפרק) הגדרה למונח "נכס דיגיטלי", המתבססת על עקרונות מרכזיים שנקבעו בדברי חקיקה או ברוחות שגובשו במדיניות מפותחות או על ידי גופים בין-לאומיים בנוגע לתחום הנכסים הדיגיטליים.

כך, מוצע להבהיר כי נכס דיגיטלי הוא נכס, כהגדרתו באותו סעיף, שהוא ייצוג דיגיטלי של ערך או זכות, הניתן להעברה ולאחסון באופן דיגיטלי והעושה שימוש בטכנולוגיית רישום מבוזר, או בטכנולוגיה אחרת דומה בעיקרה שקבע השר בצו. מוצע לתת סמכות לשר האוצר לקבוע בצו, באישור ועדת הכספים של הכנסת, כי נכס דיגיטלי הוא גם נכס נוסף הדומה בעיקרו לנכסים כאמור. סמכות זו תאפשר את הגמישות הנדרשת להתאמת מערך המס להתפתחויות הטכנולוגיות והפיסקליות הרלוונטיות. כמו כן, מוצע למעט מהגדרת נכס דיגיטלי הילך חוקי בישראל, מטבע חוץ וכן נייר ערך. עוד מוצע להסדיר את סמכות השר לקבוע בצו, כי נכסים נוספים יוחרגו מהגדרת נכס דיגיטלי ובלבד שאותם נכסים דומים במהותם לנכסים האחרים שהוחרגו לעיל, וזאת בשל ההתפתחות הטכנולוגית המתמדת של התחום.

התיקון המוצע נועד להבהיר כי נכס דיגיטלי מסווג כנכס הוני שמכירתו חייבת במס רווחי הון. יובהר כי ישנם

² ס"ח התש"ע, עמ' 452.

(ב) הנכס הדיגיטלי הנמכר מייצג כולו או חלקו זכות, במישרין או בעקיפין, לנכס, או למלאי הנמצא בישראל, או שהוא זכות במישרין או בעקיפין לזכות במקרקעין או לנכס באיגוד מקרקעין הנמצא בישראל (בסעיף זה – רכוש הנמצא בישראל), והכול לעניין חלק התמורה הנובע מהרכוש הנמצא בישראל;

(ג) הנכס הדיגיטלי מייצג במישרין או בעקיפין זכות בחבר בני אדם תושב ישראל.”

ד ב ר י ה ס ב ר

בעקיפין לזכות במקרקעין או לנכס באיגוד מקרקעין הנמצא בישראל, והכול לעניין חלק התמורה הנובע מהרכוש הנמצא בישראל; כך לדוגמה, תחת הגדרה זו ייכנסו מקרים שבהם ישנו נכס דיגיטלי המייצג מניות בחברה המחזיקה מקרקעין בישראל והעונה על ההגדרה “איגוד מקרקעין” בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ”ג–1963, או מקרים שבהם הנכס הדיגיטלי מייצג זכות במניות של חברה תושבת ישראל;

(3) הנכס הדיגיטלי מייצג במישרין או בעקיפין זכות בחבר בני אדם תושב ישראל.

דיני המס בישראל על רוכש נכס שהוא תושב חוץ או רוכש נכס ששינה את תושבותו לאחר רכישת הנכס הדיגיטלי (מתושב חוץ לתושב ישראל ולהפך). נוסף על כך, כלל זה מספק ודאות לעולים חדשים ולתושבים חוזרים לעניין הוראות סעיף 97 לפקודה; הגדרת חבר בני אדם תושב חוץ בשליטת תושב ישראל לעניין זה תבוסס על התנאים המצוינים בסעיף 68א לפקודה בעניין תנאים למתן הקלות לתושב חוץ כדי למנוע תכנוני מס בנוגע לזהות הרוכש;

(2) הנכס הדיגיטלי מייצג זכות, במישרין או בעקיפין, לנכס או למלאי הנמצא בישראל, או שהוא זכות במישרין או